

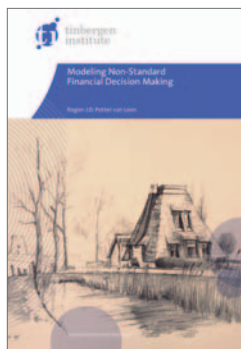
Promotie

De economische theorie geeft duidelijk aan hoe een rationeel persoon financiële keuzes dient te maken. In de praktijk blijkt echter dat mensen zich hier niet altijd aan houden; we wijken vaak op systematische wijze af van deze voorschriften. Dit proefschrift beschrijft het modelleren van financieel keuzegedrag als een aantal standaardaannames zijn losgelaten.

Het proefschrift begint met een beschrijving van een model voor keuzegedrag bij onbekende kansen. De economische theorie schrijft voor dat onbekende kansen (onzekerheid) hetzelfde moeten worden behandeld als bekende kansen (risico). In de praktijk blijken we echter een afkeer van onzekerheid te hebben. Zo hebben particulieren veelal aandelen van bedrijven uit eigen land, terwijl diversificatie over landen wenselijk is. Dit kan worden verklaard door de afkeer van de onzekere kansen die kleven aan buitenlandse bedrijven: onbekend maakt onbemind. Voorts wordt gekeken naar modellen van intertemporeel keuzegedrag. De economische theorie schrijft voor dat we toekomstige uitkomsten verdisconteren met een constante rentevoet, maar in de praktijk blijken we op de korte termijn erg ongeduldig (hoge rentevoet) en worden we geduldiger (lagere rentevoet) naarmate een uitkomst verder in de toekomst ligt. Dit kan verklaren waarom sommigen minder sparen dan goed voor ze is en waarom we ook dit jaar waarschijnlijk onze goede voornemens niet zullen waarmaken: we zijn op de korte termijn erg ongeduldig, ook al is dit strijdig met het (geduldigere) langetermijnperspectief.

In het laatste hoofdstuk wordt gekeken naar de behendigheidscapaciteit in online-poker. Van oudsher wordt poker veelal als kansspel gezien en juridisch als dusdanig behandeld: het aantal speelplaatsen is beperkt en eventuele winsten vallen onder de kansspelbelasting. De meeste pokerspelers zijn het er echter over eens dat poker een behendigheidsspel is. Dit is wellicht niet zo verrassend, want als poker juridisch als zodanig wordt beschouwd zijn er minder beperkingen over waar en hoe zij het spel kunnen spelen. In dit hoofdstuk wordt bekeken of er behendigheid bij komt kijken, en zo ja, hoe groot de rol van behendigheid is.

Er wordt een dataset gebruikt met honderden miljoenen observaties van online-pokerspellen, waarin wordt gekeken naar de samenhang van winsten over tijd. Bij een zuiver kansspel zou er geen samenhang moeten zijn in de winsten van spelers over verschillende tijdsperioden. Bij poker is er echter wel een dergelijke samenhang; een verdere analyse van deze samenhang geeft inzicht in de grootte van de behendigheidscapaciteit in poker. Spelers die relatief goed presteerden over een bepaalde periode

ROGIER POTTER VAN LOON

Postdoc onderzoeker aan de Erasmus
Universiteit Rotterdam

blijken het in de regel ook goed te doen in de navolgende periode. De beste tien procent van de spelers in de eerste periode van de dataset wint tijdens de navolgende periode bijvoorbeeld aanzienlijk meer dan de slechtste tien procent. Een speler die tot de beste één procent behoorde in de eerste periode heeft een twaalf maal hogere kans om zich ook in de tweede periode tot de beste één procent te mogen rekenen. Tegelijkertijd heeft hij een drie maal lagere kans om bij de slechtste één procent te eindigen. De slechtste spelers blijven vaak verliezen, en zij veranderen vrijwel nooit in relatief goed presterende spelers.

Verskillende regressiemodellen versterken voornoemde bevindingen en laten zien dat de winsten niet alleen samenhangen met historische prestaties, maar ook in zekere mate met twee eenvoudige speelstijlvariabelen (agressiviteit en losheid). Daarnaast is er een verband met het aantal pokerhanden dat de speler tijdens de voorgaande periode heeft gespeeld: meer frequente of ervaren spelers laten betere resultaten optekenen. Deze verbanden blijven substantieel en significant als er wordt gecorrigeerd voor mogelijke alternatieve verklaringen.

Uit deze resultaten blijkt dat poker geen zuiver kansspel is, maar een behendigheidscapaciteit bevat. Relevant is vervolgens hoe deze behendigheidscapaciteit zich verhoudt tot de kanscomponent. Zo is het voor de juridische status van een spel (kans- of behendigheidsspel) in veel landen bepalend welke van de twee componenten een grotere invloed heeft op de uitkomst. Het antwoord op deze vraag hangt enorm af van de duur van het spel: als we maar lang genoeg spelen zal elk effect van kans vervagen. De cruciale vraag is dus hoe lang het duurt voordat behendigheid belangrijker wordt dan kans. Om dit te bepalen worden pokerspellen gesimuleerd waarbij winners en verliezers uit de eerste periode tegen elkaar spelen in de tweede periode. Hieruit blijkt dat behendigheid belangrijker wordt dan kans na circa 1500 handen, ofwel slechts vijf tot twintig uren spelen.

Het onderzoek beperkt zich tot online-poker, maar met het oog op de vele overeenkomsten kan de conclusie gemakkelijk worden veralgemeniseerd naar het spel aan fysieke speel tafels. Als poker juridisch als behendigheidsspel zou worden gezien, dan zou dat de taboesfeer rond het spel doorbreken, de onzekerheid onder spelers over legaliteit en belasting wegnemen, en de weg vrij maken voor online-poker om zich te ontwikkelen tot een goed gereguleerde bedrijfstak met betrouwbare aanbieders.

LITERATUUR

Potter van Loon, R.J.D. (2014) *Modeling non-standard financial decision making*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam.